

BESCHERMING VAN SLANGEN EN HET VOORKÓMEN VAN SLANGENBETEN IN INDONESIË DOOR LOKALE ORGANISATIES

CONSERVATION OF SNAKES AND PREVENTING SNAKEBITES IN INDONESIA BY LOCAL ORGANISATIONS

Ruud de Lang
Rotterdam - Nederland
ruuddelang37@gmail.com

Ruud de Lang
Rotterdam - The Netherlands
ruuddelang37@gmail.com

Samenvatting

Lokale organisaties van Indonesische slangeliefhebbers, bijvoorbeeld op de eilanden Java en Bali, bevorderen de bescherming van slangen en voorkómen slangenbeten door de bevolking te informeren, op te leiden en te helpen.

Introductie

Indonesië is een groot tropisch Zuidoost-Aziatisch land met ongeveer 17.000 eilanden (zie Figuur 1). Volgens de Reptile Database (Uetz, P., redacteur) zijn er in Indonesië 354 slangensoorten gevonden. Ongeveer één derde van deze soorten is giftig, tweederde is niet-giftig (zie Tabel 1). De Indonesische archipel herbergt echter zoveel kleine, afgelegen eilanden, dat er geen twijfel over bestaat dat er in de toekomst nieuwe slangensoorten zullen worden ontdekt.

Abstract

Local organizations of Indonesian snake lovers, for instance on the islands of Java and Bali, improve the conservation of snakes and prevent bites of snakes by informing, educating and helping the public.

Introduction

Indonesia is a large tropical South-East Asian country consisting of about 17,000 islands (see Figure 1). According to the Reptile Database (Uetz, P., editor), 354 snake species have been found in Indonesia thusfar. About one third of these snakes is venomous, two third is non-venomous (see Table 1). However, the Indonesian Archipelago hosts so many small, remote islands, that there is no doubt that new snake species will be discovered in the future.

Snake species	Type of fangs	Example
Venomous 120 (34%)	Opisthoglyphous 45 (12.7%)	Colubrids, Homalopsids
	Proteroglyphous 55 (15.5%)	Sea Snakes, Cobras, Kraits
	Solenoglyphous 20 (5.7%)	Vipers
Non-venomous 234 (66%)		
Total 354 (100%)		

Table 1.

Indonesische giftige en niet-giftige slangensoorten. Data uit de Reptile Database (Uetz et al., 2018).

Indonesian venomous and non-venomous snake species (Reptile Database, 2018).

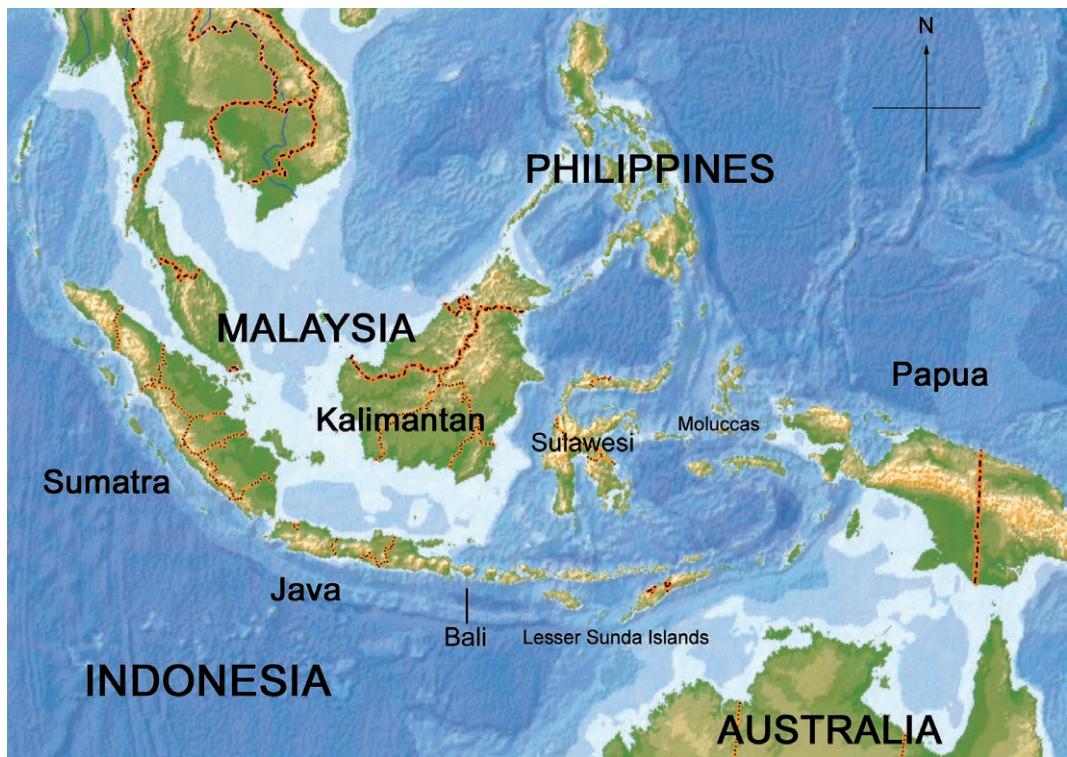

Fig. 1.
Kaart van Indonesië
Map of Indonesia

Fig. 2.
Het onderkomen van CRC in Bogor, West Java. Medewerkers tonen slangboeken van de auteur.
The home of CRC in Bogor, West Java. Employees show snake books from the author.

Fig. 3.
Een schoolklasbijeenkomst georganiseerd door SSRT in Depok, West Java
A school class meeting organized by SSRT in Depok, West Java

*Fig. 4.
De auteur spreekt de schoolklas toe in zijn beste Indonesisch.
The author addresses the school class in his best Indonesian language.*

Discussie

Na vele malen Indonesië bezocht te hebben voor het schrijven van boeken over de slangen van Sulawesi, de Kleine Soenda-eilanden, de Molukken en Java, Bali en de omliggende eilanden (De Lang, 2011, 2013 & 2017; De Lang & Vogel, 2005), ontdekte ik dat er verspreid over Indonesië organisaties van mensen zijn die van dieren houden, inclusief slangen, en die een missie hebben om het publiek te helpen. Op Java en Bali zijn bijvoorbeeld de volgende organisaties aanwezig:

1. de Indonesische Herpetologische Vereniging
2. het Ciliwung Reptielencentrum (CRC)
3. het Sioux Slangenreddingsteam (SSRT)
4. het Slangenleerpark (TABU)
5. De Slangenwacht van Ron Lilley

De Indonesische Herpetologische Vereniging heeft tot doel herpetofauna's te bestuderen en te beschermen, geeft een tijdschrift uit en organiseert bijeenkomsten. Het Ciliwung Reptielencentrum in Bogor, West-Java, probeert door onderwijs de bescherming van amfibieën en reptielen te verbeteren (zie Figuur 2). Het Sioux Slangenreddingsteam in Depok, West-Java, vangt slangen die in huizen zijn binnengekomen en zet ze terug

*Fig. 5.
Een slangenhabitat van TABU op de oevers van de Ciliwung Rivier, West Java.
A snake habitat of TABU on the banks of the Ciliwung River, West Java.*

Discussion

After having visited Indonesia many times for the production of books on the snakes of Sulawesi, the Lesser Sunda Islands, the Moluccas and Java, Bali and surrounding islands (De Lang, 2011, 2013 & 2017; De Lang & Vogel, 2005), I discovered that spread over Indonesia there are organizations of people who love animals, including snakes, and who have a mission to help the public.

On Java and Bali for instance the following organizations are present:

1. the Indonesian Herpetological Society,
2. the Ciliwung Reptile Center (CRC),
3. the Sioux Snake Rescue Team (SSRT),
4. the Snake Learning Park (TABU),
5. Ron Lilley's Bali Snake Patrol.

The Indonesian Herpetological Society aims to study and conserve herpetofaunas, issues a magazine and organizes meetings. The Ciliwung Reptile Center in Bogor, West Java attempts to improve the conservation of amphibians and reptiles through education (see Figure 2). The Sioux Snake Rescue Team in Depok, West Java captures snakes that have entered houses and put them back in nature. It also organizes meetings to edu-

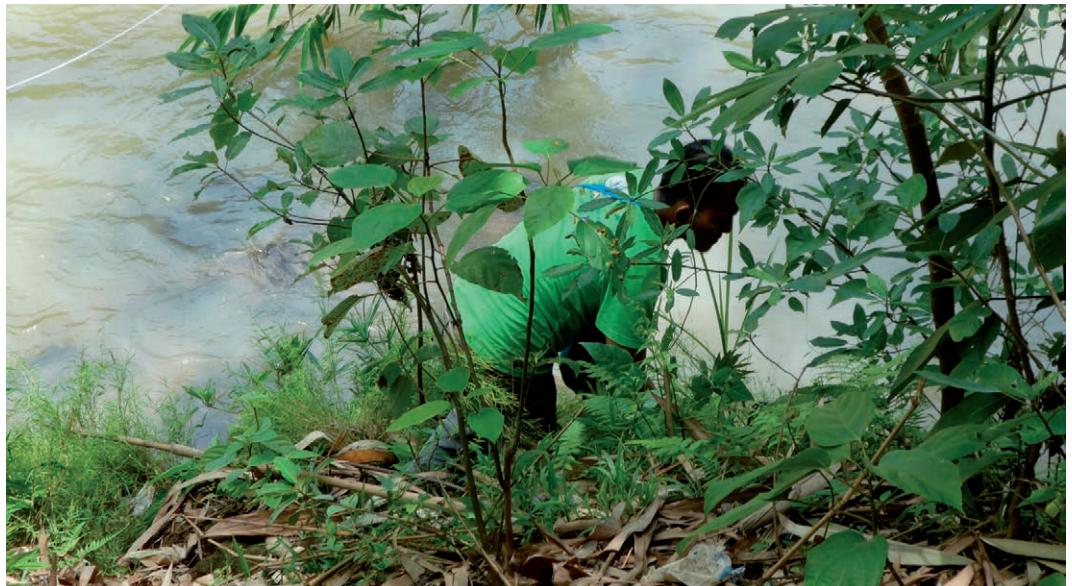

Fig. 6.
TABU, zoeken naar slangen langs de Ciliwung Rivier.
TABU, searching for snakes along the Ciliwung River.

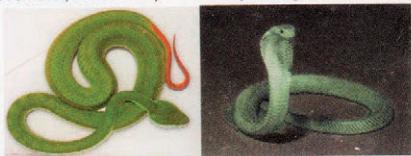
Fig. 7.
TABU, een slang gevonden langs de Ciliwung Rivier.
TABU, a snake found along the Ciliwung River.

in de natuur. Het organiseert ook bijeenkomsten om lokale mensen te informeren (zie de Figuren 3 en 4). Het Slangenleerpark in Depok, West-Java, neemt mensen mee naar slangenhabitats, informeert hen hoe met slangen om te gaan en vertelt ze dat ze zeker geen slangen hoeven te doden (zie de Figuren 5, 6 en 7). Ze verwijderen ook slangen uit huizen. De Bali Slangenwacht verwijdert slangen uit huizen van mensen op Bali, adviseert en geeft lezingen aan scholen en het publiek over het identificeren van slangen, het hanteren ervan, en het voorkómen van een slangenbeet (zie Figuur 8).

De activiteiten van dergelijke lokale organisaties dragen bij aan de bescherming van slangen door de bevolking te informeren en haar voor te lichten over hoe om te gaan met slangen, en door haar te helpen slangen uit haar huizen te verwijderen. Op deze manier kunnen veel slangen van de dood worden gered.

BALI SNAKE PATROL

Snake removal, snake safety and snake proofing advice, school talks

Ron Lilley

HP: 0813 3849 6700

Email: rphilley@yahoo.co.uk

See "Ron Lilley's Bali Snake Patrol" page on Face book.

Fig. 8.

Visitekaartje van Ron Lilley's slangenwacht op Bali.
Business card of Ron Lilley's Snake Patrol in Bali.

cate local people (see Figure 3 and 4). The Snake Learning Park in Depok, West Java takes people to snake habitats and informs them how to go about with snakes and tells them that they certainly don't need to kill snakes (see the Figures 5, 6 and 7). They also remove snakes from houses. The Bali

Fig. 9.

Een slangenhandelaar in Midden Java laat zijn Javaanse spugende cobra's zien.
A snake trader in Central Java shows his Javanese spitting cobras.

Bovendien zullen deze activiteiten resulteren in een afname van het aantal beten door giftige slangen. Er zijn geen betrouwbare Indonesische slangenbeetarchieven, maar naar schatting worden tienduizenden Indoneziërs elk jaar door slangen gebeten (R. Lilley, 2017). De grootste kans gebeten te worden door een slang lopen mensen die gewassen verbouwen in de velden, mensen die 's nachts in het bos lopen, of diegenen die proberen slangen uit hun huis te verwijderen.

Het is duidelijk dat de Indonesische slangenhandaar getoond in Figuur 9 met zijn blote voeten, en die zijn ogen beschermt tegen het gif van Javaanse spuugende cobra's, zeker niet de persoon is die de mensen zou moeten vertellen hoe ze een slangenbeet kunnen voorkomen!

Conclusie

Vanwege de positieve effecten op de bescherming van slangen en op de vermindering van het aantal slangenbeten, zullen stimulering en sponsoring van deze organisaties nuttig zijn. Hopelijk zullen de Indonesische overheid en sponsorende instanties hier een bijdrage aan leveren.

Snake Patrol removes snakes from houses of Bali people, advises, and gives talks to schools and the public on snake identification, snake handling and how to avoid snakebite (see Figure 8).

The activities of such organizations of local people contribute to the conservation of snakes by informing and educating the local public, on how to go about with snakes, and by helping them to remove snakes from their houses. Many snakes can be saved from death in this way.

Additionally, these activities will result in a decrease of the number of bites by venomous snakes. There are no reliable Indonesian snakebite records, but it is estimated that tens of thousands of Indonesians are bitten by snakes every year (R. Lilley, 2017). Most at risk for a snakebite are people cultivating crops in the fields, people walking at night in the forest, or those who try to remove snakes from their house.

It is clear that the Indonesian snake trader shown in Figure 9 with his bare feet, and protecting his eyes against the venom of Javan spitting cobras is certainly not the person who should inform people how to prevent a snakebite!

Conclusion

Because of the positive effects on the conservation of snakes and on the decrease in the number of snake bites, stimulating and sponsoring of these organizations will be helpful. Hopefully, the Indonesian government and sponsoring authorities will make a contribution to this.

Translation into English by the author.

Referenties - References

- Bali Snake Patrol, rphlilley@yahoo.co.uk.
- Ciliwung Reptile Center, <https://komunita.id/listing/ciliwung-reptile-center/>.
- De Lang, R., 2011. The Snakes of the Lesser Sunda Islands (Nusa Tenggara), Indonesia. Edition Chimaira, Frankfurt am Main, Frankfurt Contributions to Natural History, Volume 47.
- De Lang, R., 2013. The Snakes of the Moluccas (Maluku), Indonesia. Edition Chimaira, Frankfurt am Main, Frankfurt Contributions to Natural History, Volume 59.
- De Lang, R., 2017. The Snakes of Java, Bali and surrounding islands. Edition Chimaira, Frankfurt am Main, Frankfurt Contributions to Natural History, Volume 66.
- De Lang, R. & G. Vogel, 2005. The Snakes of Sulawesi. Edition Chimaira, Frankfurt am Main, Frankfurt Contributions to Natural History, Volume 25.
- Indonesian Herpetological Society, <http://blog.perhimpunan-herpetologi-indonesia.or.id>.
Lilley, R., 2017. Snakebite: A ‘neglected tropical disease’. The Jakarta Post, July 5th, 2017.
- Sioux Snake Rescue Team, <https://www.facebook.com/groups/siouxsnakerescue/about/>.
Snake Learning Park (TABU), <https://www.facebook.com/tabuindonesia>
- Uetz, P. The Reptile Database, <http://www.reptile-database.org>, accessed July 15th, 2018.